

- דחוף -

24.3.2020

מר אריק שמילוביץ'
סגן מפקח עבודה ראשי
מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית
משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
במייל: ArikSh@molsa.gov.il

לכבוד,
מר משה בר סימן טוב
מנכ"ל משרד הבריאות
במייל: mankal@moh.health.gov.il

א.נ.
שלום רב,

הנדון: הגנה על העובדות/ים בתקופה קשה של התפרצות נגיף הקורונה

בימים טרופים אלו אנו, בעמותת איתך-מעכי, משפטניות למען צדק חברתי מקבלות פניות רבות מעובדות מאוכלוסיות מוחלשות לקו החם שלנו בשל חוסר הוודאות במשק והחשש של העובדות לבריאותן ולמצבן הכלכלי. אנו, פונות אליכן באופן דחוף, במטרה להגביר את ההגנה על עובדות וזכויותיהן בתקופה קשה זו. פניה זו תתייחס לשתי דרישות מהותיות וחיוניות כפי שמיד נרחיב:

א. פרסום הנחיות ברורות בנוגע לשמירה על בטיחות ובריאות העובדות (והעובדים) שממשיכות/ים לעבוד בתקופה זו, ובראשן עובדות הניקיון, עובדות במקצועות טיפוליים, עובדות ברשתות המזון ועובדים הנמצאו במגע עם חולים ו/או זירות נגועות:

1. משרד הבריאות ומינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית מתבקשים להוציא הנחיות ברורות למעסיקים למזמיני שירות ולקבלני כוח אדם, בנוגע לשמירה על בריאות ובטיחות העובדים בתקופה זו.
2. בין היתר, נבקשם להורות למעסיקים, למזמיני שירות ולקבלני כוח אדם לספק לעובדות/ים ציוד מגן ראוי, שיכלול בין היתר מסכה וכפפות ברמה טובה ואלכוהול.
3. כמו-כן, נבקשם להורות למעסיקים, למזמיני שירות ולקבלני כוח אדם לספק לעובדות שעוסקות בעבודת הניקיון (בין במישרין- כגון עובדות הניקיון ובין בעקיפין, כגון המטפלות הסיעודיות), חומרי ניקוי שאינם מסוכנים לבריאותן/ם, תוך הקפדה על מתן הדרכות והוראות באשר לדרכי השימוש בחומרים אלה, למען השמירה על בריאותן ובטיחותן.
4. נרחיב:

4.1. בימים אלה, אנו מקבלות פניות רבות מעובדות אשר ממשיכות לעבוד במקומות עבודה חיוניים ואף במקומות שלא מוגדרים כחיוניים, בדבר החשש שלהן להידבק במחלת הקורונה, בהיעדר הנחיות מיגון ובטיחות ברורות בעניינן, ובהיעדר ציוד מגן מטעם המעסיקים.

4.2. בין הפונות עובדות הניקיון, ששוקדות בימים אלה על שמירת מקומות העבודה שממשיכים לעבוד נקיים ובטוחים, לרבות בבתי החולים, שמתארות תנאי עבודה קשים ומסוכנים. עובדות אלה, **אשר מצויות באותה חזית יחד עם צוותי הרפואה**, מבצעות את עבודתן עם כפפות רגילות, ללא מסכות, ללא אלכוהול ולעיתים אף ללא כל ציוד מגן.

4.3. מעיון בהנחיות שהוציאו משרד הבריאות ומשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, לא נמצאו הנחיות ברורות באשר לדרכי השמירה על בריאות ובטיחות העובדות והעובדים שממשיכים לעבוד בתקופה קשה זו, במיוחד עובדות/ים שנמצאות/ים באינטראקציה יומיומית עם לקוחות או עם זירות נגועות כגון בתי חולים ולעיתים בתי אבות.

4.4. דברים אלה נכונים ביתר שאת בנוגע לעובדות בהיריון, בטיפולי פוריות ועובדות עם מערכת חיסון לקויה.

4.5. יצוין, כי במוקד דרישתנו זו עומדות עובדות הניקיון והמקצועות הטיפוליים, היות והן מועסקות בעבודה שמתאפיינת בחשיפה לחומרי ניקיון מסוכנים לבריאות, שמכילים כימיקלים מסוכנים, העשויים לגרום לגירויים, כוויות, צלקות ודלקות עור וחשיפה לגורמים כמו עובש, חיידקים או חומרים אחרים שנמצאים בסביבת העבודה ומהווים זיהום סביבתי כשלעצמם¹.

4.6. רוב העובדות במקצועות אלה הן נשים, לרוב חסרות השכלה או בעלות השכלה חלקית, מתגוררות בפריפריה, ממעמד סוציו אקונומי נמוך ואשר שייכות לקבוצות מיעוט, שעברית אינה שפת אמן.

4.7. אשר על כן, הנכם מתבקשים באופן מיידי להוציא הנחיות בנוגע לשמירה על בטיחות ובריאות העובדות (והעובדים) בתקופה זו, ולהפיץ אותן בקרב העובדים והמעסיקים ולפקח על קיומן.

4.8. כמו-כן, הנכם מתבקשים לתרגם את ההנחיות לשפה הערבית והרוסית (ולשפות נוספות) כדי שהמידע יגיע לאוכלוסיות השונות והמגוונות.

ב. בחינת האפשרות למתן שמירת הריון כחלופה פחות פוגענית לחל"ת/פיטורים או פגיעה

במשרה של עובדות בהריון:

5. אנו מקבלות פניות רבות מנשים בהריון, שניתן לחלקן לשתיים:

5.1. **פגיעה במשרתן של נשים בהריון** - נשים שהוצאו לחל"ת/פוטרו/צומצמה משרתן או שעומדות בפני צעד כזה, אף ללא היתר הנדרש מהממונה על תעסוקת נשים במשרד העבודה. חלק גדול מאותן נשים הן צעירות מתחת לגיל 28. עבור נשים אלה, דמי האבטלה הם נמוכים למדי (כ-40-50% מהשכר שהן

¹ דו"ח של הקליניקה לפרקטיקה ומדיניות סביבתית באוניברסיטת בר-אילן והקואליציה לבריאות הציבור, "חשיפה תעסוקתית של עובדי ניקיון לכימיקלים מסוכנים"

מקבלות שלרוב לא עולה על שכר המינימום). על כן, אותן נשים נפגעות כלכלית באופן קשה ולא סביר בתקופה שבה צפויות להן הוצאות רבות, הן במהלך ההיריון והן אחריו.

5.2. **עבודה של נשים בהריון במקומות המהווים סיכון להריון או לאישה** - נשים בהריון שממשיכות לעבוד בעבודות עם סיכון גבוה להידבקות במחלה, כגון עובדות ניקיון, רוקחות ועובדות בסופרים, בבתי חולים ובבתי אבות. נשים אלה מצביעות על חשש ממשי להידבק במחלה ולסכן את עצמן ואת העובר. אמנם המידע שקיים עד כה בקשר להשפעת הנגיף על נשים בהריון ועל העוברים ובכלל עדיין מצומצם וחלקי ביותר, אולם, ידוע לכל שאף שפעת רגילה מגדילה את הסיכוי להפלות בשליש הראשון וללידות מוקדמות בהמשך.

6. לאור מכלול האמור, נבקשם להוציא אישור גורף, בדומה לאישור המחלה הגורף במשק לעובדות ועובדים שנמצאים בבידוד, לפיו נשים בהריון שמועסקות במגע עם לקוחות רבים ו/או עם חולים ו/או עם זירות נגועות, יורשו לצאת לשמירת היריון בתקופה זו כדי לשמור על עצמן ועל העובר.

7. כמו כן, לאפשר גם לעובדות בהריון שמקומות העבודה שלהן נסגרו, אף הן לצאת לשמירת היריון במקום פיטורים או חל"ת או צמצום ופגיעה במשרה.

8. **לסיום, ראוי כעת, יותר מכל עת אחרת, לשמור על הנשים ולפעול לצמצום הפגיעה הצפויה להן, אשר עלולות להיות לה השלכות הרות גורל על כלל החברה.**

9. זוהי פניה ראשונה אליכם, אולם אנו סבורות שיהיו פניות נוספות גם בהמשך, לאור המידע והצרכים שאנו נחשפות אליהם מהעובדות שפונות אלינו לעמותה.

נודה לתשובתכם בהקדם, על-מנת שנוכל ליידע את הפונות בפתרונות האפשריים.

נשמח גם להרחיב בנושא ולהשיב על שאלות במסגרת שיחה טלפונית או שיחת זום.

בברכה,
מהא שחאדה-סויטאת, עו"ד
עמותת "איתך-מעכ"י

העתק: מאיר שפיגלר, מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי

על העמותה: [עמותת איתך-מעכ"י](#), פועלת לקידום שוויון זכויות לנשים מאוכלוסיות מוחלשות בחברה הישראלית. העמותה מפעילה קו חם המעניק סיוע משפטי ללא תשלום לנשים במיוחד בתחום התעסוקה והרווחה.